

Anna Poots
Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee
Suur-Ameerika 1
Tallinn

Teie 12.09.2025 nr 1.1-10.1/4036-1

Meie 26.09.2025 nr 1-5/25-317-1

Ettepanek riigihangete seaduse muutmise seaduse eelnoõ kohta

Käesolevaga esitame omapoolse ettepaneku riigihangete seaduse muutmise seaduse eelnõule.

Teeme ettepaneku jätta kehtiva seaduse RHS § 115 lg 8 sõnastus muutmata ning sellest tulenevalt jätta eelnõust välja punkt 55.

Alljärgnevalt on esitatud ettepaneku põhjendus

1. Eelnõu punkt 55 on esitatud järgmises sõnastuses:

55) paragrahvi 115 lõike 8 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „pakkujaga“ sõnadega „, ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse“ ja teisest lausest jäetakse välja sõnad „põhjendatud kirjaliku otsusega“

2. Seletuskirjas on nimetatud punkti kohta esitatud järgmine selgitus:

Punktiga 55 muudetakse § 115 lõiget 8, lisades esimesse lausesse hankija kohustuse teha põhjendamatult madala maksumuse kontrolli tagajärjel põhjendatud otsus. Muudatus on vajalik, et viia põhjendamatult madala maksumuse kontrolli reguleeriv säte kooskõlla kehtiva kohtupraktikaga. Tegemist on n-ö õigusselgust tagava muudatusega.

Euroopa Kohtu otsusest tulenevalt peab hankija pärast põhjendamatult madala maksumuse kontrolli tegema põhjendatud otsuse, kehtiv seadus nõuab vaid tagasilükkamise korral otsust. Kohtuasjas C-669/20¹ asus Euroopa Kohus seisukohale, et kui hankijal tekib kahtlus, et pakkumus on põhjendamatult madala maksumusega ja teeb vastava kontrollimenetluse, on tal kohustus teha ametlikult põhjendatud otsus kõnealuse pakkumuse vastuvõtmise või tagasilükkamise kohta.

3. Viidatud kohtulahendi punkti 36 otsene eestikeelne sõnastus on järgmine:

Sellela seoses kehtestavad direktiivi 2009/81 artiklid 38 ja 49 hankijale esiteks kohustuse teha kindlaks kahtlased pakkumused, teiseks võimaldada asjaomastel pakkujatel tõendada nende tõsiseltvõetavust, küsides neilt vajalikke selgitusi, kolmandaks hinnata huvitatud isikute esitatud teabe asjakohasust ja küsides neilt vajalikke selgitusi, kolmandaks hinnata huvitatud isikute esitatud teabe asjakohasust ja **neljandaks teha otsus nende pakkumuste vastuvõtmise või tagasilükkamise kohta**. Hankijal on nendest artiklitest tulenevad kohustused üksnes siis, kui pakkumus tekitab *a priori* kahtlusi (vt analoogia alusel 19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus AgriConsulting Europe vs.

¹ EKo 15.09.2022, C-669/06, Veridos Gmbh v Ministar na vatreshnite raboti na Republika Bulgaria, Mühlbauer ID Services Gmbh – S&T, p 36.

komisjon, [C-198/16 P](#), [EU:C:2017:784](#), punktid [51](#) ja [52](#) ning seal viidatud kohtupraktika).

4. Kõnealuse kohtulahendi punkti 36 ingliskeelne sõnastus on järgmine:

In that regard, Articles 38 and 49 of Directive 2009/81 mean that the contracting authority is under an obligation, first, to identify suspect tenders, second, to allow the tenderers concerned to demonstrate their genuineness by asking them to provide the details which it considers appropriate, third, to assess the merits of the information provided by the persons concerned and, **fourth, to take a decision as to whether to admit or reject those tenders**. It is only on condition that the reliability of a tender is, a priori, doubtful that the obligations arising from those articles are imposed on the contracting authority (see, by analogy, judgment of 19 October 2017, *Agriconsulting Europe v Commission*, [C-198/16 P](#), [EU:C:2017:784](#), paragraphs [51](#) and [52](#) and the case-law cited).

5. Juhime tähelepanu, et viidatud kohtulahendi punkt 36 ei sisalda kohustuslikku nõuet otsuse justnimelt kirjalikuks vormistamiseks. Inglisekeelne väljend „to take a decision“ ei tähenda automaatselt otsuse kirjalikku vormistamist, vaid lihtsalt otsuse vastuvõtmist, ehk otsustamist. Inglisekeelse rõhutatud sõnastuse kohaselt tuleb hankijal otsustada, kas pakkumust vastavaks tunnistada või tagasi lükata.

On täiesti arusaadav, mõistlik ja loogiline, et juhul, kui hankijal tekib kahtlus pakkumuse maksumuse põhjendatuse osas, on tal õigus küsida selgitusi ja tõendeid, ning esitatud informatsiooni põhjal tuleb langetada otsus, kas selgitused on piisavad ning pakkumuse maksumus põhjendatud. Siiski ei ole Euroopa Kohus sõnastanud kohustust selle kaalutluse tulemusena langetatud otsuse põhjendatud kirjaliku dokumendina vormistamiseks.

Kehtiva RHS kohaselt peab hankija vormistama põhjendatud otsuse vaid pakkumuse tagasilükkamise korral. See kehtivas seaduses sõnastatud nõue täidab Euroopa Kohtu kohtulahendis väljendatud mõtte juba iseenesest ära, sest pakkuja õigused võivad saada rikutud vaid pakkumuse tagasilükkamise korral, ning seetõttu peab pakkumuse tagasilükkamise otsus arusaadavalt olema kirjalik ning põhjendatud.

Kindlasti tuleks praktikas vältida olukorda, kus hankija peab pakkumuste põhjendamatu madala maksumuse kontrolli korral selgituste küsimise järgselt, ning enne menetlusega jätkamist, vormistama eraldi kirjaliku otsuse pakkuja selgituste aktsepteerimise ning pakkumuse tagasilükkamata jätmise kohta. Igat hankija kaalutlust ei pea vormistama kirjaliku otsusena.

Juhul, kui siiski otsustatakse kõnealune tingimus RHS-i sisse viia, peaks Rahandusministeeriumi riigihangete KKK-s² kirjutama hankijatele selgituseks ja juhiseks kommentaari, et nõude täitmiseks piisab ka asjakohaste põhjenduste väljatoomisest Riigihangete registris genereeritavas vastava menetlusetapi protokollis/otsuses, ning eraldi asutuse juhi või hankekomisjoni poolt allkirjastatud otsust ei ole vaja vormistada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mirjam Virosiim-Kuhi

² Rahandusministeeriumi riigihangete KKK [Korduma kippuvad küsimused](#) | [Rahandusministeerium](#)

osakonnajuhataja

/*Lisaadressaadid: Justiits- ja Digiministeerium

Katri Samarütel
katri.samarytel@rit.ee